

Problematika řízení motorových vozidel u pacientů s Parkinsonovou nemocí

MUDr. Petr Holý^{1,2}

¹Neurologická klinika a Centrum klinických neurověd 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

²Ústav soudního lékařství a toxikologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

Parkinsonova nemoc (PN) je velmi častým progresivním onemocněním a řízení motorového vozidla je náročná a komplexní činnost, která vyžaduje souhru kognitivních a psychomotorických funkcí, správné plánování, dobrou paměť, pozornost a koordinaci oko-ruka-noha. Rozhodnutí o nezpůsobilosti řídit motorové vozidlo má pro pacienta zásadní význam, mějme ale na paměti i bezpečnost silničního provozu. Pacienti s PN mají vyšší výskyt kognitivních poruch a na řízení se rovněž podílí postižení hybnosti. Dalším problémem je výskyt nadměrné denní spavosti, která může být potencována medikací. Měli bychom se cíleně na denní spavost ptát. V současnosti neexistují jednotná právní kritéria, kterými bychom se mohli řídit.

Klíčová slova: Parkinsonova nemoc, nadměrná denní spavost, řízení motorových vozidel.

Fitness to drive in Parkinson's disease: current issues

Parkinson's disease (PD) is a very common progressive disease and driving is a demanding and complex activity that requires the interplay of cognitive and psychomotor functions, good planning, memory, attention and eye-hand-foot coordination. The decision to be unable to drive is of paramount importance to the patient, but we must also keep road safety in mind. Patients with PD have a higher incidence of cognitive impairment and impaired mobility is also involved in driving problems. In addition, the incidence of excessive daytime sleepiness, which can be potentiated by medication, is a problem. Daytime sleepiness should be specifically asked about. At present, there are no uniform legal criteria to follow.

Key words: Parkinson's disease, excessive daytime sleepiness, driving.

Úvod

Řízení motorového vozidla je náročná a komplexní činnost, která vyžaduje souhru smyslového vnímání, motoriky a kognitivních funkcí. Jde o důležitou součást života pro velkou část dospělé populace. Rozhodnutí o schopnosti či neschopnosti řídit dál motorové vozidlo má pro nemocného člověka zásadní význam, protože pro pacienty se zdravotními problémy, zejména hybnými potížemi, může jít o jedinou možnost, jak si udržet nezávislost a soběstačnost. Musíme mít ale

na paměti i bezpečnost silničního provozu, která nesmí být rizikovým řidičem ohrožena.

Parkinsonova nemoc (PN) je druhým nejčastějším neurodegenerativním onemocněním s prevalencí 35,5/100 000 u žen a 61,2/100 000 u mužů po 40. roce věku (Hirsch et al., 2016).

Vzhledem k tomu, že PN je progresivní onemocnění, které je obvykle spojeno s fyzickým (motorické postižení) a psychickým (kognitivní poruchy, případně i psychotické projevy) postižením, je nasnadě se zaměřit na

otázku způsobilosti k řízení motorových vozidel. V české literatuře je velmi málo zmínek o této problematice a dva přehledové články, které se zabývaly řízením motorových vozidel u pacientů s PN, jsou z roku 2004 (Bareš, 2004) a 2010 (Svátová, 2010).

Klinické projevy

Klinické projevy PN lze rozdělit do dvou základních skupin – motorických a non-motorických, které se objevují již v pre-motorickém období a některé příznaky jako

MUDr. Petr Holý

Neurologická klinika a Centrum klinických neurověd 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze
petr.holy@vfn.cz

Cit. zkr: *Neurol. praxi.* 2023;24(5):374-378

Článek přijat redakcí: 3. 3. 2023

Článek přijat k publikaci: 27. 4. 2023